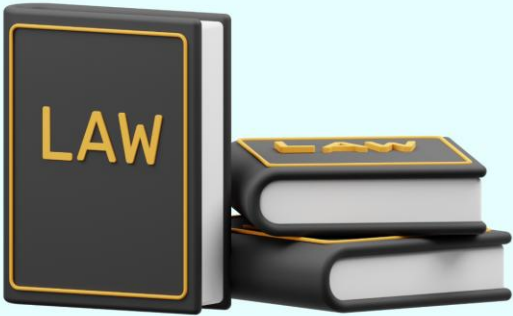

HUKUK

ÖZİŞİK

NOTLAR

1996

CEZA ÖZEL HUKUKU GÜZ-VİZE

İletişim : 0505 346 19 98

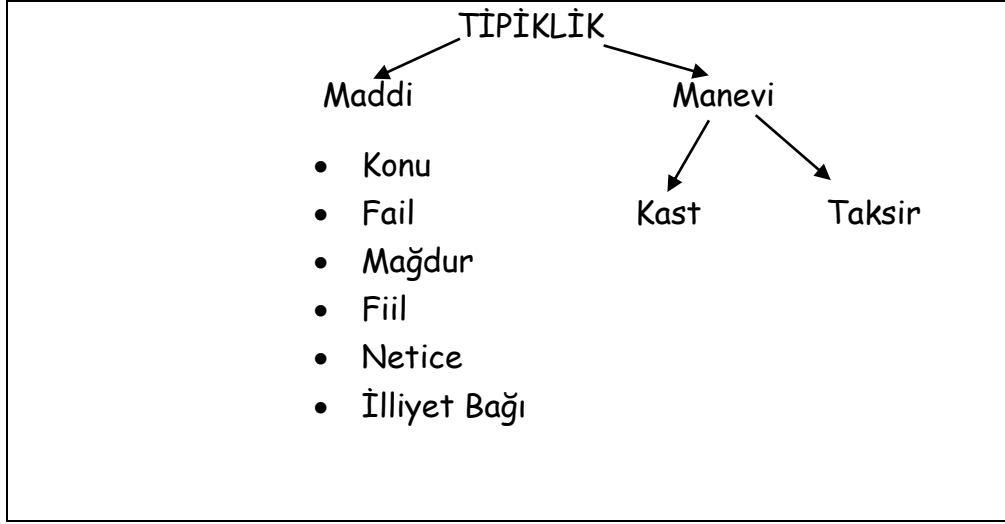
@ozisikhukuknotlar

CEZA ÖZE HUKUKU GÜZ DÖNEMİ

VİZE DERS NOTU

Ceza hukuku özel hükümler, gerçek dünyada görülen somut olayların ceza hukuku anlamında nereye oturtulacağını anlamayı sağlar. Bunun yolu da genel ceza kanununda yer alan suç tipleri hakkında fikir sahibi olmaktan geçer. Ancak fikir sahibi olmak tek başına yeterli değildir. Ceza genelde öğrenilen ceza hukuku prensiplerinin nasıl uygulanacağı konusunda bir pratiğin geliştirilmesi gereklidir.

Tipiklik

Fiiller dünyasında çeşitlilik mevcuttur. Örneğin kolda oluşan morluğun birçok sebebi vardır. Bu morluk tesadüfen de oluşabilir veya ceza hukukunu ilgilendiren bir fiil sonucu da oluşabilir.

Suçun tipini belirleyen unsur ise manevi unsurdur yani kişinin kastı veya taksiridir. Tipikliği de maddi ve manevi unsurlar olarak ikiye ayırıyoruz. Maddi unsurlar, objektif unsurlardır. Manevi unsurlar ise sübjektif unsurlardır.

Maddi unsurlar dediğimizde aklımıza; Konu, fail, mağdur, fiil, netice ve illiyet bağı gelmektedir. Mağduru ise suçta korunan hukuki değerini yani hakkı doğrudan ihlal edilen kişi olarak tanımlayabiliriz. Suçtan zarar gören ise hakkı doğrudan ihlal edilmeyen ama bu durumdan zarar gören kimsedir. Mesela bir ölümlü trafik kazasında sigorta şirketi zarar görendir. Ancak çocuk kaçırma suçunda zarar gören ve mağdur kimdir? Bunun için suçun tipini açmalıyız ve hükme bakmalıyız. Hükümde neyin korunduğuna bakmalıyız ve mağdurun kim olduğunu belirlemeliyiz. Mağdur ve suçtan zarar görenin tanımları yapılabilir ancak önemli olan olayda kimin ne olduğunun tespit edilmesidir. Aksi halde ciddi bir hukuki hata meydana gelir. Özellikle şikâyet tabii olan suçlarda şikâyet hakkının kimde olduğu önemli bir husustur. Örneğin 16 yaşındaki bir kız çocuğunun taciz edilmesi halinde suç şikâyet tabii ise şikâyet hakkının kime ait olduğu bu noktada ayırıştırıcı bir

unsurdur. Vücut bütünlüğünde hak sahibi olan çocuğun kendisi ancak şikâyetçi olma hakkı ebeveynindedir. Böyle bir durumda çocuk ve ebeveynin iradesi çakışırsa örneğin 16 yaşındaki bir kız erkek arkadaşıyla öpüştüğünde aile şikâyetçi olup kız olmazsa ne yapılacağı kanundan çıkarılır. Mağdur kim, şikâyet hakkı kime düşüyor gibi durumları kanundan çıkarmamız gerekiyor.

Manevi unsurlarda kural olan kast ve taksirdir. Manevi unsur aynı zamanda suç tipini belirleyen şeydir. Örneğin birisi; silah talimi yaparken hedefin arkasında yürüyen adamın kafasına kurşun sekerek girmiş veya X kişisini vurmak isterken Y kişisini vurmuş ya da X kişisini vurmak isteyip X'i vurmuş veya X kişisini kafasından vurmak isterken bacağından vurmuş olsun bu olayda değişen şey fiili gerçekleştiren kişinin iç dünyasında dönüşen manevi unsurdur.

Kastın unsurları ise bilme ve istemedir. Buradaki unsurlar maddi unsurlara yöneliktir. Örneğin fail bir kişiyi bilerek ve isteyerek öldürebilir. Ancak failin istemediği durumlarda olabilir. Örneğin fail A kişisini kesin öldürmek için otomatik tüfekle tarayıp A'nın yanında oturan X ve Y'nin ölmesini istememiştir. Bu durumda mağdurun bazısına karşı manevi unsur gerçekleşmiş ancak bazılarına karşı manevi unsurun nüanslarıyla karşılaşmıştır.

	Bilme unsuru	İsteme unsuru
Doğrudan Kast	+	+
Olası Kast	+	+
Basit Taksir	-	-
Bilinçli Taksir	+	-

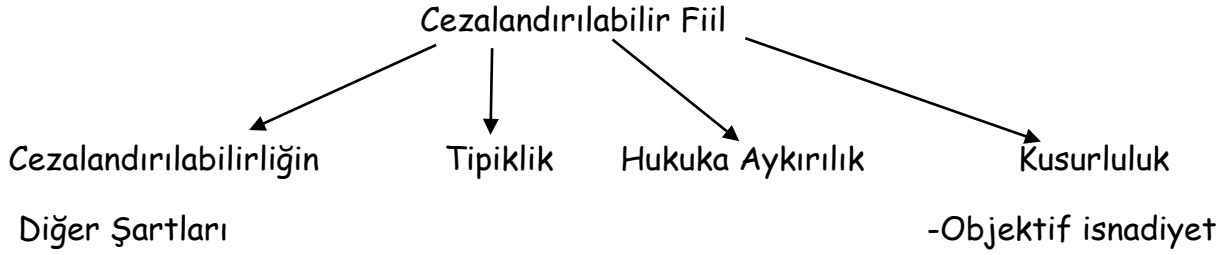
Doğrudan kast için bilme ve isteme unsurları önemlidir. İsteme unsurundan kast edilen neticeyi istemesi veya onu öngörmesidir.

Olası kast için ise bilme unsuru vardır ancak isteme unsurunda bir düşüklük hali söz konusudur. Yani tam bir isteme söz konusu değildir. Kişi neticeyi öngörür ama yine de kabullenerek eylemini gerçekleştirmeye devam eder.

Basit taksir için ise fail bilerek ve isteyerek eylemi gerçekleştirmiyor ancak dikkat ve özen yükümlülüğünün ihlali nedeniyle kişiye taksirle oluşan netice yüklenebilmiştir.

Bilinçli taksirde ise bilme var ancak isteme yoktur. Yani fail neticenin gerçekleşmeyeceğine dair bir güven duyar. Burada isteme unsurunun yok olmasının nedeni kişinin kendine güvenmesidir.

Cezalandırılabilir Fiil

Hukuka aykırılık unsurunda hukuka aykırılık suçun esasına ilişkin bir unsurdur. Çünkü bir fiil ceza kanunlarında tipik olarak düzenleniyorsa yani kanuni olarak suç tanımlaması yapıldıysa aynı zamanda hukuka aykırı ise o fiil suç oluşturur. Yani bir fiil tipikse ve hukuka aykırılık varsa o fiil suçtur. Bu durumda suç işlenmiş demektir. Hukuka aykırılık ile ilgili tipik olan fiiller kural olarak hukuka aykırıdır. Anlaşılacağı üzere bu hukuka uygunluk sebeplerin yokluğu anlamına gelir.

Hukuka uygunluk sebepleri;

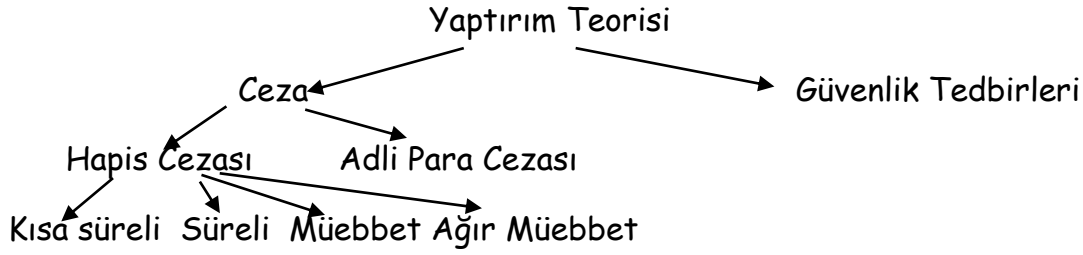
- Meşru savunma
- İlgilinin rızası
- Hakkın Kullanımı
- Görevin İfası

Hak kavramı hukuk düzeni tarafından tanınmış yetkiler ve imkânlardır. Hakkın kullanılması ise hukuk düzeni tarafından tanınmış bir hakkın varlığı ile sağlanır. İlgilinin rızasında ise problem rıza gösteren kişinin ilgili olması gerekli, rızasını eylemden önce göstermeli ve rızasının geçerli olması gereklidir. Meşru savunmada ise saldırı hali hazırda gerçekleşiyor olmalı veya tekrarı muhakkak olmalıdır.

Cezalandırılabilir fiilin ilk unsuru suçun işlenmesidir. Daha sonra suç oluşturan fiilden dolayı faile kusurluluk yüklenebilmelidir. Yani faile objektif olarak isnat edebilmeliyiz. Objektif isnadiyet ve illiyet bağı arasındaki farkına bakacak olursak; objektif isnadiyet, hukuki bir değerlendirmenin konusudur ancak illiyet bağı doğal bir sürecin sonucudur.

Kusurluluğu azaltan veya ortadan kaldıran hallere örnek olarak; alkol kullanımı, yaş küçüklüğü, cebir ve şiddet gibi durumları verebiliriz.

Yaptırım Teorisi

Yaptırım teorisi ikiye ayrılır ceza ve güvenlik tedbirleri olmak üzere. Ceza dayine kendi içerisinde hapis cezası ve adli para cezası olmak üzere ikiye ayrılır. Hapis cezası da tekrar kendi içerisinde dörde ayrılır. Bunlar; kısa süreli hapis cezası, süreli hapis cezası, müebbet ve ağır müebbettir. Kısa süreli hapis cezaları bir yıldan az niteliktedir ve alternatif olarak adli para cezasına çevrilebilir. Bu para gün esasına göre hesaplanır. Seçimlik olarak yazılabilir ya da alternatif olarak getirilebilir. İdari para cezasından farklıdır çünkü idari para cezasını idari makamlar verir ancak adli para cezasına ceza mahkemeleri hükmeder.

Güvenlik tedbirleri kavramı kullanılırken aklımıza müsadere gelmelidir. Müsadere iki türdür. Bunlar; eşya ve kazanç müsaderesidir. Gerçek kişilere olduğu gibi tüzel kişilere de özgü güvenlik tedbirleri vardır.

Her suçta ihlal edilen bir hukuki değer vardır. İhlal bu hukuki değer için ait olduğu da bir hak vardır. Dolayısıyla her suç hak ihlali niteliğindedir ve mutlaka hak sahibine bağlıdır. Bu yüzden mağduru olmayan suç olmaz. Ancak bazı suçların belirli bir mağduru yoktur o suçların mağduru kamudur. Yani bazı suçlarda hepimiz birey olarak o suçun mağduruyuzdur. Buna örnek olarak rüşvet suçunu verebiliriz. Ceza davalarına kamu davaları denilmesinin temel nedeni budur. Ceza hukukunun gelişimine bakıldığında ise failin ortaya çıkarılması, cezalandırılması, kim olduğunun belirlenmesi geleneksel olarak en eski amaçtır. Ancak mağdur suçtan doğrudan etkilenen ne olduğu bu yüzyılın eseri olduğu için mağdurun mağdurluğu sonradan anlaşılmıştır. Çünkü geleneksel olarak bakıldığında suçlar eskiden Tanrıya veya monarka karşı işlenirdi. Bu yüzden gelişmeye bakıldığında mağdur kavramına gelmek oldukça uzun sürmüştür.

5.Karar İncelemesi(Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 2019/950 Esas ve 2023/59 Karar sayılı ve 01.02.2023 tarihli karar)

a)Maddi Olay

38 yaşında olan A, şehirlerarası taşımacılık işi yapmaktadır. B ise, bir petrol istasyonunda araba yıkamacısı olup A ile tanışıklığı bulunmaktadır. B, oğlu C'nin X iline gitmesi için, A ile seyahat etmesine izin verir. Bunun üzerine A, A'nın oğlu D ve C; A'nın kullandığı araç ile yola çıkarlar. A, saat 00.00'dan sonra kullandığı aracı bir dinlenme tesisinin önüne park eder. A ve oğlu D tırın üst katında bulunan yatakta, C ise tırın alt tarafında uyumaya çekilirler. A, oğlu D'nin uyumasının ardından, C'nin yanına iner ve daha rahat uyuması için pantolonunu çıkarmasını söyler. C, pantolonunu çıkarır. A ise, C'nin elini kendi cinsel organına dokundurtur, ardından C'nin külotunu sıyrarak cinsel organını C'ye anal yoldan sürtmeye ve sokmaya çalışır. C ise, A'yı iterek ondan kurtulur ve yakında bulunan bir petrol istasyonuna sığınır.

Bilgi: Olay tarihinde C, 14 yıl 9 aylıktır.

b)Hukuki Sorun

A → C, Cinsel İstismar TCK m.103/1

Somut olayda A, 15 yaşından küçük bir çocuğa organ sokulmak suretiyle cinsel istismar girişiminde bulunuyor ancak başaramıyor. Kişi her ne kadar nitelikli halini gerçekleştirmeye teşebbüs etse de biz cinsel saldırı veya cinsel istismar fark etmez nitelikli hale teşebbüsten bahsedebilir miyiz? Bu nitelikli hallerde teşebbüsten bahsedebilmek için nitelikli hali ayrı bir suç olarak kabul etmekle mümkündür. Yeni TCK'de organ veya sair cisim sokma hali nitelikli hal olarak düzenlenmiştir ancak eski kanunda ayrı ayrı düzenlenmiştir. Eğer kişi cinsel saldırının hareketlerini gerçekleştiriyor ancak nitelikli hali olan organ veya sair cisim sokma eylemini bir sebepten dolayı gerçekleştiremiyor. Bu olmadığı durumda temel hali ve nitelikli hali ayrı suçlar değil aynı suçlardır. Dolayısıyla bu durumda nitelikli hale teşebbüsten değil tamamlanmış teme halden sorumlu tutmak gereklidir. Bunu da cezanın belirlenmesinde dikkate almak gereklidir diyorlar. Somut olayda normal bir dokunma yoktur nitelikli hale giden bir dokunma vardır. Dolayısıyla haksızlık içeriği daha fazladır. Ancak bunlar aynı suçtur ve nitelikli hali gerçekleşmemiştir. O zaman temel halinden suç verilir diyelim ki 10-12 yıl arasındaysa üst sınıra yakın ceza verilmesi gerektiğini söylüyorlar. Ancak siz m.102/2, m.103/2'yi yani vücuda organ sair cisim sokma eyleminin ayrı suç kabul edilmesinde ona teşebbüs olur. O zaman TCK m.103/2 ve m.35'ten bahsederiz. Dolayısıyla bu hadisede vücuda organ veya sair cisim sokma gerçekleşmemiş ve

Notun Devamı İçin ...

ozisikhukuknotlar ▾

72
gönderi

9.897
takipçi

2.398
takip

☆ ÖZİŞİK KIRTASIYE ☆
Hukuk Hizmeti
⚖️ **Hukuk Fakültesi Ders Notları Bilgi & Sipariş** ⚖️
💎 DM & Whatsapp 💎
🔴🔴 **Shopier Magaza Siparis Linki** 🔴🔴
🔗 shopier.com/Ozisikkirtasiye

**DERS NOTLARINI
SİPARİŞİ İÇİN
ULAŞABİLİRSİNİZ**